

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([es](#)) is onlangs gewijzigd.

Spaans

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Swipe to change

Erfenissen

Spanje

Dit informatieblad is opgesteld in samenwerking met de [Raad van notarissen van de Europese Unie \(CNUE\)](#).

1 Hoe wordt de uiterste wilsbeschikking (testament, gemeenschappelijk testament, erfovereenkomst) opgesteld?

Spanje kent zeven verschillende rechtsstelsels op het gebied van erfrecht. Deze zijn rechtstreeks van toepassing op niet-Spaanse ingezetenen op elk grondgebied met eigen wetgeving die afwijkt van de Spaanse nationale wetgeving. Voor Spaanse onderdanen dient het criterium van hun burgerschap van een autonome gemeenschap te worden toegepast (op grond van de verhouding tussen de verschillende rechtsgebieden overeenkomstig de Spaanse interne collisioneregels) – artikel 36 van Verordening (EU) nr. 650/2012 van 4 juli 2012.

Voor zover het testamentaire beschikkingen betreft, moet onderscheid worden gemaakt tussen de wetgeving van het gewone Spaanse burgerlijk recht, zoals neergelegd in het Spaanse Burgerlijk Wetboek van 1889 en zoals diverse malen gewijzigd, met name sinds de publicatie van de Spaanse Grondwet van 1978, en lokale wetgeving of de bijzondere wetten van de autonome gemeenschappen met verantwoordelijkheden op het gebied van burgerlijk recht (Galicië, Baskenland, Navarra, Aragon, Catalonië en de Balearen).

In het Spaanse nationale burgerlijk recht is het testament de erfopvolgingstitel, aangezien erfovereenkomsten of gezamenlijke testamenten in de regel niet worden aanvaard. Dit testament kan de vorm aannemen van een:

Open testament: dit is het meest gebruikelijke testament, dat wordt opgemaakt ten overstaan van een notaris. De notaris stelt de inhoud van het testament op en kent deze daardoor ook, en het testament wordt ingeschreven in de officiële registers van de notaris en aangemeld bij het Algemene Register van testamenten van het ministerie van Justitie (directoraat-generaal Registers en notarissen).

Gesloten testament, inmiddels verouderd: dit testament wordt gelegaliseerd door een notaris, zonder dat de notaris bekend is met de inhoud van de testamentaire beschikking.

Holografisch testament: dit soort testament, dat in Spanje niet vaak wordt gebruikt, is handgeschreven door de erflater, waarbij elke pagina is geparafeerd en gedateerd om te voldoen aan de formele vereisten voor holografische testamenten. Het testament bevat de uiterste wilsbeschikking van de erflater.

Spaanse nationale civielrechtelijke wetgeving is te vinden op de website van het Spaanse staatsblad (Boletín Oficial del Estado) (<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>).

Vertalingen in het Engels en het Frans zijn te vinden op:

<http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>

Lokale of bijzondere wetten (*Derechos forales o especiales*) hebben elk hun eigen rechtsregels voor testamenten, met elk hun eigen specifieke concepten.

In sommige regio's worden gezamenlijke testamenten en erfovereenkomsten of -contracten wel geaccepteerd

De tekst van specifieke lokale of bijzondere wetten is beschikbaar op het volgende adres:

<http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>

2 Moet de wilsbeschikking worden geregistreerd en, zo ja, hoe?

Testamenten die zijn opgemaakt ten overstaan van een notaris moeten door de legaliserende notaris worden ingeschreven in het Algemene Register van testamenten (zonder dat de erflater hierom hoeft te verzoeken), dat, zoals hierboven is opgemerkt, onder het directoraat-generaal Registers en notarissen van het ministerie van Justitie ressorteert. Indien er een testament is, zullen in dit register de datum van het meest recente testament en die van eerdere testamenten en de officiële notariële dossiers waarin deze testamenten zijn opgenomen, worden vermeld. Verenigingen van notarissen kunnen actuele informatie verstrekken over de notaris of het archief waar het testament kan worden gevonden als de legaliserende notaris niet langer praktijk houdt (<http://www.notariado.org>).

Dit register is niet openbaar. Alleen personen die, nadat de erflater is overleden, kunnen aantonen dat ze een rechtmatig belang hebben bij de erfopvolging, en tijdens het leven van de erflater de erflater zelf of zijn of haar speciale vertegenwoordiger, hebben toegang tot het register. In geval van rechtsonbekwaamheid is een gerechtelijk bevel nodig om toegang tot het register te krijgen.

3 Gelden er beperkingen voor de bevoegdheid om bij uiterste wil te beschikken (bv. een wettelijk erfdeel)?

Het Spaanse nationale burgerlijk recht reserveert een deel van de erfenis voor bepaalde bloedverwanten in de vorm van een legitieme portie. Volgens het Spaanse Burgerlijk Wetboek is een legitieme portie het deel van de nalatenschap dat de erflater niet kan verdelen omdat dit deel wettelijk is voorbehouden aan bepaalde erfgenamen, die legitimarissen worden genoemd.

Legitimarissen zijn:

de kinderen en nakomelingen met betrekking tot hun ouders en voorouders;

als die er niet zijn, de ouders en voorouders met betrekking tot hun kinderen en nakomelingen;

de weduwe of weduwnaar zoals voorzien door de wet.

De legitieme portie van kinderen en nakomelingen bestaat uit twee derde van de nalatenschap van de vader en moeder. Laatstgenoemden kunnen echter een van de twee derden die de legitieme portie uitmaken gebruiken om het erfdeel van hun kinderen of nakomelingen te verbeteren. Het resterende derde deel kan vrijelijk worden verdeeld. Daarbij wordt een recht op het gehele vermogen gevestigd, aangezien het over het algemeen om een *pars bonorum*-recht gaat (een persoonlijk schuldvorderingsrecht op basis van bloedverwantschap), met enkele uitzonderingen.

De lokale en bijzondere wetten bevatten specifieke bepalingen inzake legitieme porties. Deze bepalingen moeten allemaal worden bestudeerd om de specifieke aspecten van de wetgeving van deze verschillende rechtsgebieden te bepalen, waarbij de vorm kan variëren van een legitieme portie *pars bonorum* tot een legitieme portie *pars valorum* (een recht op een deel van de waarde van het vermogen, dat wordt uitbetaald in contanten en dat een eenvoudig kredietrecht is, zoals in Catalonië) en zelfs een symbolische portie, zoals in Navarra, waarbij een rituele formule in het testament van de erflater wordt toegepast.

4 Wie erft er en hoeveel, wanneer er geen uiterste wilsbeschikking is?

Opgemerkt zij nogmaals dat Spanje zeven erfrechtstelsels kent. Als er geen testamentaire erfgenamen zijn, wordt de nalatenschap op grond van het Spaanse nationale burgerlijk recht verdeeld, waarbij de volgende volgorde wordt gehanteerd: kinderen, ouders (in beide gevallen houdt de echtgeno(o)t(e) het recht van vruchtgebruik over een derde van een derde of de helft van de nalatenschap waarop een recht van vruchtgebruik rust), weduwe of weduwnaar, bloedverwanten van de overledene, de staat. In geval van niet-testamentaire erfopvolging ten gunste van bloedverwanten kunnen alleen bloedverwanten van de vierde graad (d.w.z. volle neven en nichten) erven. Het recht om uit de nalatenschap te erven strekt zich niet verder uit dan tot daar. Lokale wetgeving bevat specifieke bepalingen op dit gebied. Behalve een erfrecht voor nakomelingen, voorouders, weduwen en weduwnaars en andere bloedverwanten, erkent lokale wetgeving ook de mogelijkheid dat de autonome gemeenschap erft, of zelfs een specifieke instelling, in de vorm en onder voorwaarden waarin de wetgeving voorziet.

5 Welke autoriteiten zijn bevoegd:

5.1 op het gebied van erfopvolging?

Notarissen (afhankelijk van de mate van verwantschap) en rechtbanken zijn gerechtigd om besluiten te nemen over erfopvolging en erfrechten. Als de erfgenaam de Spaanse nationaliteit heeft of, indien dat niet het geval is, als de erfenis in Spanje moet worden ontvangen, kan een verklaring van aanvaarding of weigering van de erfenis of een verklaring van beneficiare aanvaarding worden ingediend bij een Spaans consulaat of een diplomatiek functionaris met consulaire taken. Vanwege hun extraterritoriale functie zijn diplomaten met consulaire taken echter niet bevoegd om niet-contentieuze zaken (*expedientes de jurisdicción voluntaria*) te behandelen; deze zaken (bijvoorbeeld in het geval van niet-testamentaire verklaringen van erfrecht) moeten worden behandeld door notarissen op het Spaanse grondgebied.

5.2 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van de nalatenschap te ontvangen?

In de regel wordt een erfenis aanvaard of geweigerd ten overstaan van een notaris, maar er zijn specifieke gevallen waarin aanvaarding of weigering plaatsvindt ten overstaan van een rechter. Een erfenis kan ook uitdrukkelijk worden aanvaard door middel van een onderhands document. Voor bewijsdoeleinden en als een onroerende zaak wordt toegekend, zal echter een notarieel document vereist zijn, terwijl een verklaring van weigering ook kan worden afgelegd of ingediend bij een autoriteit die optreedt op grond van haar verantwoordelijkheden in verband met erfrechtelijke aangelegenheden. Dit laat een mogelijk optreden van een Spaanse consul of een Spaanse diplomaat met consulaire taken onverlet.

5.3 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een legaat te ontvangen?

Over het algemeen notarissen, afhankelijk van de hierboven genoemde nuancerings.

5.4 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een wettelijk erfdeel te ontvangen?

De legitieme portie kan niet worden aanvaard of geweigerd, maar wordt ontvangen bij wijze van legaat of toewijzing van erfenis, behalve bij gerechtelijke acties om de betaling van een bedrag of een onroerende zaak uit de nalatenschap te vorderen. In buitengerechtelijke zaken worden allerlei soorten verklaringen ten aanzien van de erfenis in de regel door notarissen in behandeling genomen, afhankelijk van de hierboven genoemde bepalingen. Opgemerkt dient te worden dat, wat het Spaanse nationale recht betreft, de lokale en bijzondere wetten van autonome gemeenschappen specifieke bepalingen inzake de aanvaarding of weigering van een erfenis bevatten. In het Spaanse nationale recht, met enkele uitzonderingen, zoals de verbetering van de erfenis tot boven het wettelijk erfdeel, waarbij de prelegataris zowel erfgenaam als legataris is, en in sommige gevallen waarin sprake is van meerdere legaten, is de algemene regel dat gedeeltelijke aanvaarding of weigering niet mogelijk is.

6 Korte beschrijving van de procedure voor de behandeling van een erfopvolging uit hoofde van het nationale recht, waaronder de vereffening van de nalatenschap en de verdeling van de goederen (geef ook aan of de erfopvolgingsprocedure ambtshalve wordt ingeleid door een gerecht of een andere bevoegde autoriteit).

De erfopvolging wordt uitgevoerd ten overstaan van een notaris als er overeenstemming bestaat tussen de personen met een recht van erfopvolging, en ten overstaan van een rechter als dat niet het geval is. Al deze stappen worden genomen op verzoek van een van de belanghebbende partijen.

De gerechtelijke procedure van de afdeling erfrecht bestaat uit twee fasen: boedelbeschrijving en waardering van de goederen van de nalatenschap; verdeling en toewijzing.

Op verzoek van de partijen kan de rechtbank ook interventie- en beheermaatregelen met betrekking tot goederen van de nalatenschap vaststellen.

7 Hoe en wanneer wordt iemand erfgenaam of legataris?

De status van erfgenaam of legataris wordt verworven bij aanvaarding van de erfenis of het legaat. De erfenis kan zuiver of beneficiair worden aanvaard. Zuivere aanvaarding kan op twee manieren plaatsvinden: uitdrukkelijk (door middel van een openbaar of onderhands document) of impliciet (door middel van handelingen die noodzakelijkerwijs een bereidheid tot aanvaarding impliceren, of handelingen waartoe de persoon niet gerechtigd zou zijn als hij of zij geen erfgenaam zou zijn). Voor bewijsdoeleinden en als een onroerende zaak wordt toegekend, is echter een notarieel document vereist.

8 Zijn de erfgenamen aansprakelijk voor de schulden van de erflater en, zo ja, onder welke voorwaarden?

Bij zuivere of niet-beneficiare aanvaarding wordt de erfgenaam aansprakelijk voor alle verplichtingen van de nalatenschap, en bij de betaling daarvan zou niet alleen het geërfd vermogen, maar ook het eigen vermogen van de erfgenaam kunnen worden aangesproken.

Bij beneficiare aanvaarding is de erfgenaam verplicht om de schulden en andere verplichtingen van de nalatenschap te voldoen, maar slechts tot het bedrag van de waarde van de goederen van de nalatenschap.

9 Welke documenten en/of informatie zijn normaliter vereist voor de registratie van onroerende goederen?

Voor de inschrijving van onroerende zaken is een notariële akte van aanvaarding van de erfenis nodig, of indien passend een van toepassing zijnde gerechtelijke uitspraak, samen met, als aanvullende documenten, de erfopvolgingstitel (testament, overeenkomst) indien deze is aanvaard en de verklaring van erfrecht, plus de volledige overlijdensakte en de door het Algemene Register van testamenten afgegeven verklaring.

9.1 Is de benoeming van een beheerder verplicht of op verzoek verplicht? Indien dat verplicht is of verplicht is op verzoek, welke maatregelen moeten er dan worden genomen?

De benoeming van een beheerder (*administrador*) is in het Spaanse recht niet verplicht, maar kan in bepaalde omstandigheden worden overeengekomen voor de verdeling van de erfenis.

9.2 Wie is er gerechtigd de uiterste wilsbeschikking van de erflater uit te voeren en/of de nalatenschap te beheren?

Als in het testament een executeur (*albacea*) is aangewezen (in het Spaanse nationale recht) zal hij of zij de nalatenschap beheren. De erflater kan in het testament ook een bewindvoerder (*contador partidor*) voor de nalatenschap aanwijzen, die de waarde van de nalatenschap zal bepalen en de nalatenschap zal verdelen.

Over het algemeen kunnen drie personen worden benoemd – executeur, curator en beheerder – die allen administratieve bevoegdheden hebben die kunnen worden gewijzigd door de erflater of door de rechter, en in bepaalde gevallen door de erfgenamen zelf.

9.3 Over welke bevoegdheden beschikt een beheerder?

De belangrijkste functies van de beheerder van de nalatenschap zijn:

vertegenwoordiging van de nalatenschap;

periodieke verslaglegging over rekeningen;

instandhouding van het vermogen van de nalatenschap en het nemen van alle andere beheermaatregelen die hij of zij noodzakelijk acht.

10 Welke documenten worden krachtens het nationale recht gewoonlijk gebruikt tijdens of aan het einde van een erfopvolgingsprocedure ter staving van de rechtspositie en de rechten van de rechthebbenden? Hebben zij een specifieke bewijskracht?

Als de erfopvolging plaatsvindt ten overstaan van een notaris, zal deze een notariële akte verlijden, die vervolgens volledige bewijskracht heeft.

Als de erfopvolging plaatsvindt ten overstaan van een rechter, zullen de geschillen worden beslecht door middel van een rechterlijke beslissing, die een afdoende titel vormt met betrekking tot de rechten van de personen die zullen erven, en zal de erfopvolging, zoals wettelijk is bepaald, worden geëffectueerd door de notaris.

Laatste update: 31/10/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.